

an-tecknat

Medlemsblad för Sollentuna Släktforskare Nr 2 2009

Carl Korsgrens intåg i Stockholm

Läs om Carl Larssons modell och andra Korsgrenare på sidan 3.

Vårens föredrag

21 mars

Släktforskningens Dag
Öppet hus på biblioteket,
Sollentuna Centrum
kl 1100-1500

Se annonsen på sista sidan!

21 april

Trender i nya namn
Föredrag av Eva Brylla

Se annonsen på sista sidan!

Ordförandens spalt sid 2

Kalendarium sid 2

En löst släktgåta sid 3

Från kyrkoherdar till
bryggeriarbetare sid 4

Stockholms Borgargille sid 5

Gustav Vasa och Savolax sid 6

Släktforskarhjälp sid 7

Släkten Brockman sid 8

Forskarhjälp på Arninge sid 9

Sökning i Emibas sid 10

Nya styrelsen, notiser sid 11

Läs om medlemsavgiften på sidan 11.

Ordföranden har ordet

Tänk att jag blev vald till ordförande ytterligare ett år!

Nåja, det var nu inte lika djärvt som när jag blev vald första gången, då knappt någon visste något om mig och jag visste inte något om släktforskning. Nu har jag i alla fall lärt mig så mycket så jag förstår att jag ingenting vet. Och det är också en kunskap.

Egentligen är jag ingen forskare. Jag ligger mer åt att lösa korsord. Då vet jag att det gått någon före mig. Det är någon som tänkt ut ett svar. Vet man inte svaret direkt finns uppslagsböcker att slå i och i sista hand kan man ju ta till Wikipedia på nätet. Dessutom får jag lösningen i kommande tidning. Men att tyda det som prästen i Längjum skrev för länge sedan – det är inte lätt och ingen Wikipedia finns att tillgå. Dessutom var det fel att söka under Längjum, som min hemsocken bevisligen heter, utan det står under Larv. Men när jag slutat i styrelsen ska jag ta mig mer tid att studera prästens i Längjum handskrift. I ärlighetens namn får jag väl nämna att jag gjort några framsteg i forskningen, dock inte bland mina anor utan åt en släkting som utvandrat till USA. Så jag har upplevt glädjen när man hittat något som stämmer.

Det första som den nya styrelsen nu får ta itu med är höstens program. Vi har redan börjat spåna lite. Vi har fått tips och förslag från medlemmar och det är mycket uppskattat. Kom gärna med mer. Ett bra program är A och O för föreningen.

Välkomna till ett nytt verksamhetsår!

Kerstin Myrehed

Sollentuna Släktforskare

c/o Kerstin Myrehed

Vidfares väg 7, 192 77 Sollentuna

Föreningens plusgiro: 712 140-3

Föreningen, som är partipolitiskt och religiöst obunden, bildades 1990 och har idag 186 medlemmar.

Föreningen vill öka intresset för släktforskning, bl a annat genom föreläsningar och studiebesök.

KALENDARIUM

- **Lördagen den 21 mars kl 11.00 - 15.00**
Släktforskningens dag. Öppet hus på biblioteket i Sollentuna Centrum.
- **Onsdagen den 25 mars kl 18.00**
Studiebesök på Stockholms Borgargille.
- **Tisdagen den 21 april kl 19.00**
Föredrag av Eva Brylla om trender i nya namn.

an-tecknat

Medlemsbladet beräknas utkomma med fyra nummer per år och ingår i medlemsavgiften.
Ansvarig utgivare: Kerstin Myrehed tel 754 26 55.
Redaktionsgruppen består av Ingemar Goliath, Tom Hedström, Thord Holst, Gitt Rosander och adjungerad Brita Ågren.
Manus och bilder skickas till
Thord Holst, Officersvägen 26, 192 73 Sollentuna
eller med e-post: homato@tele2.se.
Nästa nummer beräknas utkomma i september 2009.
Tryck: Stocken-Snabbtryck AB, Sollentuna.

En släktgåta som fick sin lösning

Släkten Korsgren från Falun har fått sitt namn efter byn Korsgården, där stamfadern Johan Johansson Korsgren föddes 1724. Han hade fyra söner som sedan förde namnet vidare. Märkligt nog har denna gamla bonde- och bergsmanssläkt på två sätt lyckats få in en fot i svensk kulturhistoria via Carl Larsson och Selma Lagerlöf.

Två av Johan Johansson Korsgrens sonsöner var August Ludvig (1833-1920) och Magnus Viktor (1835-1912). Magnus Viktor hade bl. a. en son Carl Korsgren (1859-1942). När Carl i början av 1900-talet köpte en gård i Sundborn blev han bekant med konstnären Carl Larsson och fick sitta modell till Gustav Vasa för målningen "Gustav Vasas intåg i Stockholm". Sedan 1908 kan han alltså betraktas på Nationalmuseum.

August Ludvig hade också en son – plåtslagare August Viktor Korsgren – och i min barndom hörde jag ofta mammas faster berätta om sin morbror Viktor, som ramlade ner från en byggnadsställning vid Svartnäs kyrka och slog ihjäl sig när han bara var 22 år gammal. Viktor var född den 22 juni 1879 och förolyckades den 17 juli 1901. Till den sorgliga historien hörde att Viktor hade varit förlovad med en flicka, som väntade hans barn. Faster hade ett foto på henne men visste inte vad hon hette.

När jag började släktforska försökte jag ta reda på vem flickan på fotot var genom att gå igenom födelseböckerna och se vilka barn som fötts av ogifta mödrar inom rimlig tid efter Viktors död, men jag vågade inte dra några säkra slutsatser. Att svaret i själva verket fanns nära till hands i husförhörslängden, uppmärksammade jag inte.

Gåtan fick sin lösning på ett oväntat sätt på min 50-årsdag för några år sedan. En avlägsen släkting – som inte alls visste om att jag letat efter detta – gav mig då ett brev som hennes mamma många år tidigare hade fått från arkivarien Einar Liljeroth på kyrkoarkivet i Falun. Han ville uppmärksamma henne på att en ung nåskulla med en liten dotter hade bott tillsammans med familjen Korsgren under några år och att hon, tydligen enligt muntliga uppgifter som han hade fått, hade varit Viktors fästmö.

Nu blev det lätt att hitta resten av historien i kyrkböckerna. Flickan hette (Hagers) Karin Olsdotter och var född den 2 juli 1880 i Nås av en ogift mor. Karin

växte upp under knappa förhållanden bland inhysesjon och backstugusittare i Finnön i Nås. I november 1899 kom hon till Falun och blev anställd som piga hos Selma Lagerlöfs syster och svåger, Janne och Gerda Ahlgren. Enligt muntlig tradition, som Einar Liljeroth hade hört, var Karin den som berättade för Selma Lagerlöf om Jerusalemsfararna från Nås, som sedan inspirerade författarinnan till en av sina största romaner "Jerusalem".

Viktor Korsgrens fästmö Hagers Karin Olsdotter

Viktors och Karins dotter Viktoria Elisabet föddes den 7 november 1901 i Falun, några månader efter sin pappas död. Hon fick efternamnet Olsson efter sin mor. I tre och ett halvt år bodde Karin och lilla Viktoria hos Viktors föräldrar. I april 1905 flyttade de till Valbo i Gästrikland. Hur länge Karin levde vet jag inte, men Viktoria hittade jag i Sveriges Dödbok. Hon avled ogift i Gävle den 30 januari 1980.

Elisabet Hemström

Fyra sekler - från kyrkoherdar till bryggeriarbetare i norra Halland och Göteborg

Morfar Axel Eliasson, 1886-1976, är en av de stora förebilderna i mitt liv. Hela hans yrkesliv, från 16 till 67 års ålder, bestod i att korka pilsnerflaskor på Lyckholms och Carnegie bryggerier i Göteborg.

Präster

Men jag tänkte börja 1594, då Axels farfars morfars farfars mormors far, Simon Hög, föddes. Han dog 4 mars 1645, var kyrkoherde och sockenpräst i Värö och Stråvalla socken i Halland under 17 år. I somras besökte jag Värö kyrka i samband med en kusinträff och fick se Simons gravhäll. Hustrun Anna Christensdotter lät göra inskriften med den Högska ättens vapen, en dansk adelsläkt (Halland var ju danskt då fram till freden i Roskilde 1658).

Deras dotter Kerstin gifte sig med Hans Lauritzon Ulmevallius, pastor i Ölmevalla socken. Han ”tros hafva hitkommit 1650, men boende nära landsvägen, blef han mycket oroad under danska tiden. Afstod pastoratet till sin första hustrus halfbroder, herr Christen och omtalas inte mer efter 1670”. Dock var hans far, Lars Hansson Ulmevallius kyrkoherde där 1669 och ”skall hafva avlidit 1698”.

Hans Lauritzons dotter Christina gifte sig med Christiernus Theodori Frillesosius som var kyrkoherde i Frillesås socken. Han blev kyrkoherde 1670 och dog 1708. Enligt herdaminna hade han ”en högst ovanlig kroppsstyrka och blev stamfader för sin ätt. Sjelf har han lagt den grofva stenmur som ligger omkring trädgården i maden” (mad=ängsmark). Dessutom var han känd för sitt saktmod, d.v.s. lugn och stabil till sitt sinnelag. Sådant låter ju spännande att läsa om en anfader. Frillesås kyrka besökte vi också i somras, den är ”nybyggd”, 1864, men en bit längre bort längs landsvägen finns den grova stenmuren kvar och mitt i ängen står ett stort träkors som visar att här låg kyrkan och att ängen är vigd jord.

Gissa om man då känner sig lite andäktig och förnimmer historiens vingslag!

Frillesås kyrka invigd 1865

Christiernus far, Thor Christensson Hjort tillträdde pastoratet 1637. Han verkade både under den danska tiden och sedan Halland blev svenskt 1658. Det berättas att han hade förtrolig vänskap med ämbetsbrodern herr Jon i Surteby, de meddelade varandra då något ”strövande parti från svenska eller danska sidan var färdigt att rycka in över gränsen”.

Christiernus son Mårten blev klockare, hans och Catharina Hemmers son Hindrik, föddes 1720.

Bönder

Här slutar prästgrenen, och morfar Axels farfars morfars far Hindrik börjar bruka gården i Kullagärde, Gällinge socken i Halland. Där finns idag två gårdar, vid besöket i somras såg vi att bara en var bebodd. Jag knackade på, blev vänligt bemött, men tyvärr det var på platsen bredvid, d.v.s. ödegården, som morfars anfader levat. Där fanns de från mitten av 1700-talet tills Axels farfar och farmor Elias och Brita Lena cirka 1880 blev tvungna att lämna gården p.g.a. att Elias måste infria ett större borgensåtagande.

Bryggariarbetare

Nu börjar bryggeriarbetargrenen i Göteborg: De flyttade till Mölndal/Göteborg och morfar Axels far Anders

Peter, född 1858, blev bryggeriarbetare på Wilhelmsdals bryggeri. Spännande var det att läsa en anteckning på hans sida i husförhörslängden år 1880 att en viss Johan Wilhelm Andersson född 1846 begärt att få anta namnet Lyckholm. Jag har fått bekräftat att det var han som senare grundade Lyckholms bryggeri, så de båda kände varandra då.

Pripps bryggerier i Göteborg, sedermera i Västra Frölunda, tog sitt vatten från Kallebäck's källa tills verksamheten lades ned 2002.

Som sagt, morfar Axel och mormor Anna blev för mig förebilder i livet. Eftersom de båda dog 1976 fick jag ju känna dem även i vuxen ålder. Så mycket värme och humor, med hjärtat på rätta stället, hittar man inte överallt. Men jag minns en sak Axel berättade: när han var 16 år, 1902, fick han kritik av sin mor för att han var med och bildade den första fackliga ungdomsföreningen i Göteborg. Hans mor lär ha sagt "År detta tacken patron Lyckholm får för att han höjt din pappa Anders Peters lön med fyra öre?"

Anna och Axels fyra barn är inte längre i livet. Men vi är många barnbarn och barnbarnsbarn efter dem som klarat oss ganska väl i tillvaron. Dock har ingen efter dem blivit vare sig kyrkoherde eller bryggeriarbetare ... ännu!

Marie Testorf

PS. Nu har jag berättat om männen, det finns säkert lika många kvinnohistorier, om än mer vardagliga, från dessa tider. De är inte så väldokumenterade men inte desto mindre väsentliga.

Stockholms Borgargille

Stockholms Borgargille finns i ett vackert hus från 1889 och har ett arkiv och ett bibliotek med ungefär 5000 böcker och 1500 tidningsklipp med framförallt topografi-, lokal- och personhistoria – en guldgruva för dig som är intresserad av *Stockholmiana*.

Föreningen har bokat ett besök *onsdagen den 25 mars 2009 kl 18.00*. Borgargillet tar emot max 25 personer per grupp. Blir intresset stort bokar vi ett nytt besök. Pris: 40 kr/person.

Anmälan till Brita Ågren e-post: brita.agren@swipnet.se eller tel 35 74 20. Först till kvarn...! Får du förhinder måste du avanmäla dig så att platsen kan erbjudas till nästa person på väntelistan. I annat fall måste bokad plats betalas.

Adressen är Nybrogatan 60, 2tr. Tunnelbanestation *Stadion*, uppgång Karlavägen.

Välkommen!

Tusentals flygfoton upptäckta

Under 1950-talet var det populärt med flygfotografering av hus och gårdar. Det hände att uniformsprydda försäljare knackade dörr och sålde foton av hus, gårdar, skolor, kyrkor och liknande. Många har väl sett ett handkolorerat foto av föräldragården. Uppemot 80 % av bilderna såldes aldrig. I årtionden har negativerna legat gömda på en vind. Nu är de tillgängliga via internet. Sök på hemsidan, som nås via länken www.flygfotohistoria.se, så kanske du hittar ett intressant komplement till din släktforskning.

Redaktionsgruppen

Gustav Vasa och Savolax

Artikeln, som är något avkortad, är tidigare publicerad i Dalfolk, Leksand.

Först en kort repetition. Dackefejden var ett uppror i Småland mot Gustav Vasa, lett av bondehövdingen Nils Dacke. Småland var på den tiden en obygd mellan Sverige och Danmark, mest känd kanske för osäkerheten för resenärerna. Geografin hade gjort det möjligt för Småland att bibehålla ett visst mått av självständighet mot såväl Sverige som Danmark.

Gustav Vasa beslöt sig emellertid för att med hård hand tukta smålänningarna och förvandla Småland till en laglydig och skattebetalande del av Sverige. En del mindre uppror slogs ned på olika håll, men när Gustav Vasa 1542 sände större styrkor till Småland för att en gång för alla pacificera landskapet, flammande upproret upp på allvar under Nils Dacke. Gustav Vasas trupper besegrades och en vapenvila slöts mellan kungen och Dacke.

Kungen hade emellertid ingen avsikt att hålla sitt avtal med Dacke, utan satt omedelbart igång med förberedelser för ett förkrossande slag. Han litade inte helt på sina svenska trupper och lejde därför 6 000 tyska legosoldater, som lovades fri rätt att plundra i Småland. I mars 1543 ryckte hans arméer in norrifrån, samtidigt som danske kungen var rädd för att upprorsandan skulle sprida sig söderut, om inte Dacke krossades. Smålänningarna besegrades i ett stort slag. Dacke lyckades fly, men mördades i augusti jämte sina främsta underbefälhavare.

Så här skriver Alf Åberg i boken **Nils Dacke och landsfadern**: *"Flera hundra smålänningar, som satt fängslade på Stockholms slott, deporterades år 1544 till Finland, där de enrollerades bland trupperna. Hövitsmännen fick stränga order att tillse, att de inte sökte sig därifrån eller upphetsade den finska allmogen. Av allt att döma fick de aldrig återvända hem."*

Brev från Gustav Vasa

Gustav Vasa skriver från Stegeborg den 10 augusti 1543 om de upproriska, som övergått till kungens folk, och deras anförare: *"Hwarföre må tu wäll skilje then störste parten dheden, j så motte, att tu skicker thom vp till oss wijdh 30 och wijd 40 starcke, så att then ene hoop kommer vp efter then annen. Wij wele wäll finne rådth att bruke them, wijd then Ryske grentz och annerstedz, ther wij och haffwe sådant sällskap behoff."*

Från Gripsholm skriver han den 16 april 1544 till Botved Larson: *"Om the två finske barcker, som thu haffwer latidt tilrede, och actet lathe löpe till Finlandt att hempte vår spannmåle och fehtalie hijt vtöffwer medt, och begärer weethe the Capiteinere aff Dackens sällskap, som i thet Riesster förtecknade äre scole skickes medt ther häden vtöffwer etc. Så äre wij wäl tilfridtz att så skee. Doch binde och förmane wij tick, att thu skriffwer flijteligen till Erich Fleming, Niels Grabbe och ale fougterne, at the lathe haffwe nöge act och tilsyn med samme sällskap."*

Vadstena Slott

Från Vadstena 28-31 juni 1544 till herr Erik Fleming: *"Att han fortenskuuld skynder hijt alt tet krigzfolk ter är j Finnland vundantagandes the Smålenske aff Dackens eget sällskap ter äre."*

Ett brev från Vadstena till Sten Eriksson den 31 juni 1544: *"Som wij skriffwe eder*

till, j thett annet breff, som i går affärdiget bleff, S. och B., att i skulle haffwe Folket alt sammens, och förskriffwe thet Folk iffrå Finnland igenn, vndentagendes the Smälenninger. – Doch är vår meening så, att the Smälenninger, som icke haffwe warit medt thett Dackesälskap måge wäl komme hijt vtöffwer medt the andre. Menn then annen tjuffwehop måge i late bliffwe ther qwaree, och schriffwe her Erick Fläming till och flere, att the lathe haffwe godt acht och tilsyn medt samme sällskap.”

Från Linköping den 1 juli 1544: ”Tu lather oss förståå, att Niels Grabbe haffwer latidt med de Smälänningar hollet en skärmysell medt the Rysser, och lagt en hop nidt af thom. Sä wethe wij icke fulleligen, hwadt wij ther om sije skole, eller hwadt rådt thett är, att han sådant beställer.”

Från Ekolsund den 6 oktober 1544: ”Som thu giffwer tilkenne, att the fonger (Dackes f.d. anhängare) äre alle tiltädes. Begärandes wete, om thu skaltt rätte någre af them, eller huru Thu tick i thenn motten skicka skall etc. Szå kunne wij ingen fulkomplig swar giffwe tich her vppå, doch synes oss icke olijkt wara, att en partt aff them motte bliffwa skickade till Finland, till thet annet smålendzke sälskap ther tilförne är.”

Nils Dacke

Men vad är då poängen?

Den kommer. Min pappa brukade berätta för mig, att han som liten pojke hört släktens äldsta berätta, att släkten Immonen härstammade från bångstyriga adelsspolingar, som svenske kungen sänt till Finland. Berättarna hade hört det, när de var små av dem som då var äldst. Den här historien drog jag på munnen åt, när jag som äldre kom ihåg den.

Följande fakta finns

Småländska upprorsmakare och deras capitainer deporterades till Finland, bl.a. till ryska gränsen.

Smälänningarna kom från liknande ödemarksförhållanden som vid ryska gränsen i Savolax. Koloniseringen av det som blev Savolax och Nord-Karelen var riksviktig. Det är inget tvivel om, att de småländska knektarna bildade familjer, där de var placerade i sin nya omgivning. Och det hade varit helt naturligt för Dackemännen i Finland att försköna sin sociala bakgrund; ingen kunde ju kontrollera deras utsagor.

Egentligen är det ganska märkligt, att man i Finland med stort intresse försöker följa finländare utomlands och hjälpa dem att finna sina rötter, medan man mycket lättvindigt förbigår befolkningens egna rötter. Finns det överhuvud taget några rena svenskar eller finnar ens i tionde led? Kan det inte rent av vara bl.a. ättlingar till smålänningarna som kom från Savolax till våra svenska finnmarker?

Björn Immonen

Släktforskarhjälp

Lördagen den 4 april är du välkommen till släktforskar datorn på Biblioteket i Sollen-tuna Centrum.

Kl. 11.00 – 14.00 är en rutinerad släktforskarare på plats för att hjälpa dig som kanske inte kommit så långt i din forskning. Även du som hållit på ett tag är givetvis välkommen.

Ta med dig vad du hittills forskat fram, så får vi se om vi kan komma vidare.

Ingen föranmälan.

Brita Ågren

Släkten Brockman – ett exempel på migration och kulturella kontakter i Östersjöområdet

Under tidig modern tid (cirka 1500-1800) var Östersjöområdet en värld utan gränser mellan länder. Tack vare förbindelsen över havet kunde människor och varor men också tankar röra sig både fritt och förhållandevis snabbt. Kulturella skillnader fanns i första hand mellan stad och landsbygd. Stadskulturen i såväl Lübeck, Rostock, Riga, Reval som Stockholm var präglad av en gemensam handels- och konsumtionskultur, av människornas geografiska rörlighet, av likformiga samhällsliga och sociala förhållanden och av ett livligt tankeutbyte mellan olika personligheter från respektive städer. Resor och migration över Östersjön har lämnat sina spår i många släktförbindelser samt också i tidens idé- och kulturhistoria.

Ett exempel på migration, resande och kulturell förmedling inom Östersjöområdet är släkten Brockman. Dess anfader Heinrich Brockman var borgmästare i det tyska Hildesheim under 1500-talets senare hälft. Heinrich Brockmans son Reiner (död 1626) möter vi kring sekelskiftet 1500/1600 vid Östersjökusten som präst i det mecklenburgiska Schwaan. Reiner Brockmans son, som också hette Reiner (1609-1647), flyttade 1633 till Reval (nuvarande Tallinn) i Estland, som då var en del av det svenska riket. Där verkade han först som lärare i grekiska vid gymnasiet i Reval och blev senare präst i Kadrina/Virumaa.

Estniska skriftspråket

Den tyskfödde Reiner Brockman blev en av fäderna till det estniska skriftspråket. I samma anda som den tyska barockpoesins grundare Martin Opitz givit uttryck för skrev Brockman några dikter på estniska, översatte tyska psalmer till estniskan och utbildade blivande präster i folkets eget språk. De texter på estniska, som Reiner Brockman publicerade, tillhör de första som överhuvudtaget trycktes på detta språk. Under sina sista levnadsår började

han dessutom att medverka i en kommission, som skulle översätta Bibeln till estniska. Detta arbete fortsattes av hans son Reinerus Reineri (död 1704).

Det nordiska krigets följder drabbade också släkten Brockman. Sonen (1677-1738) till Reinerus Reineri hade samma namn som sin far och blev därmed den fjärde och siste Brockman med Reiner som förnamn. Han flydde undan de ryska trupperna och tog sig från sin familjs hemvist i Lais/Livland via Reval till Stockholm samt vidare till Norrköping. Genom Arvid Horns förmedling blev han där först adjunkt och senare kyrkoherde vid den tyska församlingen Norrköpings Hedvig.

Bokutgivning

I Norrköping verkade Reinerus Reineri Brockman inte enbart som präst utan också som boktryckare och förläggare. I dessa funktioner ansvarade han för utgivningen av skrifter av Martin Luther, Jesper Swedberg och Johan Skytte. Genom publiceringen av en hushållsbok kan vi än idag få insyn i skogsskötsel, jakt, fiske och kokkonst under 1700-talet. Men det kulturhistoriskt mest bestående intrycket lämnade Reinerus Reineri Brockman genom att utge den tyske teologen Christian Scriver (1629-1693) ”Själaskatt” på svenska. Denna andliga bok skulle sedan komma att forma många generationers religiösa upplevelser.

Släkten Brockmans förflyttningar mellan olika områden vid Östersjöns kust tycks ha upphört efter flytten till Norrköping. Därefter hittar vi Brockmän som boktryckare, tobaksfabrikör, kanslist, krigskassör, bibliotekarie och som student i Norrköping, Gävle, Stockholm, Uppsala och Lund. Även om släkten Brockman tycks ha blivit fast rotad i Sverige från 1700-talets början, fanns det därefter ändå en rörlighet bland släktens medlemmar. Resandet för bildningens skull möter vi i liv och gärning hos Nils Reinhold Brockman (1731-1770),

sonson till prästen och förläggaren i Norrköping Reinerus Reineri, och hos Carl Ulric Brockman (1783-1812), sonson till Reinerus Reineri. Nils Reinhold företog flera bildningsresor både runt Östersjön och i svenska landskap. Hans huvudintresse gällde fornminnen och det "äkta" nordiska. År 1762 publicerade han en översättning till svenska av den isländska sagan om Ingvar Vittfarne. Nils Reinhold Brockmans intresse förebådar således ett engagemang för forntiden, något som några årtionden senare mera allmänt skulle komma att bli utomordentligt viktigt för utformningen av en svensk identitet. Även pedagogen Carl Ulric reste för bildningens skull, men inte i Östersjöområdet utan längre söderut i Tyskland och till Schweiz för att träffa kollegor som t ex Pestalozzi.

Skolreformer i Sverige

Carl Ulric Brockman dog ung, men hann under sitt korta liv ändå att lämna ett avtryck inom sin epok genom att utge ett pedagogiskt magasin. Genom detta kom den moderna pedagogiken att förmedlas till Sverige. Detta bidrog i sin tur till genomförandet av 1800-talets skolreformer i Sverige, realskolan och folkskolan.

Släkten Brockmans historia är en berättelse om stor geografisk rörlighet samtidigt som den vittnar om hur kulturförmedling kunde ske i Östersjöområdet under denna epok. Släkten Brockman var varken tysk, estnisk eller svensk. Det fanns under denna tid visserligen landområden, i vilka tyska språket var befolkningens modersmål, men detta "tyska språkområde" var större än alla "tyskländer" tillsammans. Människor som flyttade eller reste i Östersjöområdet, hade inte enbart ägodelar utan också idéer och tankar med sig i bagaget. Genealogi/släktforskning är därför alltid sammanvävd med idé- och kulturhistoria. Släkten Brockmans historia är ett gott exempel på detta, ty den ger oss såväl Sveriges som hela Östersjöområdets historia i ett nötskal.

Otfried Czaik

Litteratur i urval:

- *Otfried Czaika, "Reiner Brockmann", i: Biographisches Lexikon für Mecklenburg.*
- *Gunnar Danell, artiklarna om släkten "Broockman", i: Svenskt Biografiskt Lexikon.*
- *Endel Priidel, Reiner Brockmann Teosed, Tartu 2000.*

Forskarhjälp på Arninge

Vi är fortsatt välkomna att vara med på SSGF:s (Storstockholms Genealogiska Förening) forskarkvällar på Riksarkivet i Arninge.

Där kan man få hjälp med att hitta rätt källa, läsa gammal handstil, tolka innebörden och komma vidare i forskningen. Man får tips och idéer samt, inte minst, social kontakt.

Onsdagarna den 18 mars, 1, 15 och 29 april och 6 maj mellan kl 16.00 - 19.30 är det som gäller. Anmäl dig senast dagen innan kl 12.00 till Kerstin Myrehed. Hon finns på e-post kerstin.myrehed@swipnet.se eller telefon 08-754 26 55, 0730-60 39 27. Pris per gång 50 kronor.

Kontakta SL för information om busstrafiken till Arninge.

Kerstin Myrehed

Årsmötet

På föreningens årsmöte den 17 februari behandlades stadgeenliga ärenden. Några motioner från medlemmar hade inte lämnats in.

Balans- och resultaträkningen fastställdes och den avgående styrelsen beviljades ansvarsfrihet. Nya styrelseledamöter valdes och finns tillsammans med styrelsen i sin helhet redovisade på sidan 11. Revisorerna omvaldes och valberedning blev Catrine Norberg och Dorothy Glantz.

Budget för 2009 och medlemsavgift (150/50 kronor) för 2010 fastställdes.

Tom Hedström

Emibas – för snabbsökning i husförhörslängder

I två artiklar (nr 4/2008 och nr 1/2009) har Brita Ågren visat hur hon på ett finurligt sätt använt sig av CD-skivorna ”Sveriges Befolkning 1970 och 1890” i sin forskning.

CD-skivan ”Emibas”, som är ett register med personuppgifter om emigranter, kan på liknande sätt fungera som ett hjälpmedel även för den som inte sysslar med emigrantforskning. Emibas grundar sig på kyrkans registreringar av emigranterna. I de flesta fall finns uppgift om var i respektive husförhörslängd personuppgiften är hämtad – d.v.s. sidans nummer. Detta sidnummer kan vara till glädje i vissa fall.

Som väl de flesta har erfarit saknar husförhörslängderna under senare delen av 1800-talet ofta Orts- och Byregister – det blir ibland att läsa igenom flera hundra sidor. Och det är nu som du kan få hjälp av Emibas att snabbare komma fram till den sida där den sökta gården eller byn är noterad. Gör så här:

1. Gå till Emibas sökformulär.
2. Under rubriken ”Utvandringsort” ställer du dig på ”Församling och plats”. Vänsterklicka på rutan längst till höger och du får upp alla Sveriges församlingar.
3. Markera aktuell församling och dubbelklicka på raden. Du får nu upp samtliga gårdar och byar inom församlingen som beboddes av emigranter.
4. Markera by och högerklicka. Du får nu en röd bock som svar på raden.
5. Vänsterklicka på grön prick längst ned på sidan. Du får nu upp sökformuläret med utvandringsort ifyllt.
6. ”Sök” och du får upp en förteckning på alla som emigrerat från den angivna utvandringsorten.
7. Bläddra bland emigranterna tills du hittar någon som har ett utvandringsår som ligger i intervallet enligt den aktuella husförhörslängden. Läs av

sidnumret och slå upp sidan i husförhörslängden.

Verkar det besvärligt? Om du provar några gånger, skall du se att det är både enkelt och praktiskt. Metoden fungerar nästan alltid och speciellt i de stora städerna är den mycket användbar. Där kan det ibland handla om många tjocka volymer, som annars måste genomsökas.

CD-skivan Emibas finns på Sollentuna Bibliotek.

Tom Hedström

Släktforskartestamente

Vad händer med din släktforskning efter att du inte är med längre? Du har förmodligen efter år (?) av forskning samlat på dig ett stort material. Vart skall det ta vägen?

För att allt inte bara skall försvinna, när du inte orkar längre eller efter din död, bör du redan nu tänka igenom hur du vill att din forskning skall lämnas vidare.

Bäst är givetvis om du har barn eller andra anhöriga, som har intresse, men även andra personer eller någon organisation kan komma ifråga. Upprätta ett *släktforskartestamente* där du förklarar hur du vill att din forskning skall tas om hand. Specificera ditt material – originaldokument, databaser, utskrifter, foton, urklipp, mm – och ange var det finns. Glöm inte att dina underlag med källanvisningar också är viktiga.

Testamentet skall vara skriftligt, daterat och undertecknat.

Styrelsen har färdigformulerade testamentsformulär. Hör av dig om du behöver hjälp.

Styrelsen

***an-tecknat* efterlyser material från medlemmarna**

Förutom information från styrelsen om föredrag, studiebesök, mm samt referat från mötesaftnar mm, vill vi så mycket som möjligt ta in artiklar i *an-tecknat*, där medlemmarna själva skriver om sin forskning. Tanken är att inspirera övriga medlemmar i sina forskarmödor.

Många har bidragit genom åren – men vi behöver fler som berättar. Det behöver inte vara några märkvärdigheter – visa oss andra bara hur du gjort och hur resultatet blev. Tro inte att du inte kan skriva – vi redigerar texten tillsammans med dig, om du så vill. Allt för att bredda innehållet och göra vårt medlemsblad intressant att läsa.

Redaktionsgruppen

Bouppteckningsingresser på CD

Ett omfattande antal CD-skivor med bouppteckningsingresser har tagits fram av Östgöta Genealogiska Förening (ÖGF).

Ingresserna, nedtecknade av Mari-Anne Olsson, är ett sammandrag av inledningen till bouppteckningarna i härads- och rådhusrättsarkiven. De omfattar samtliga härader och städer i Östergötlands län och Tjust härad i Kalmar län fram till ca år 1835. Ur bouppteckningsingresserna kan man avläsa uppgifter om den avlidne och samtliga dödsbodelägare – en guldgruva för dig som har anor i Östergötland och/eller Tjust.

CD-skivorna säljs och distribueras av ÖGF. För dig som vill ha mer information om innehåll, priser, mm hänvisas till ÖGF:s hemsida www.ogf.info eller till Barbro Behrendtz (sekreterare i ÖGF) telefon 013-66421.

Tom Hedström

Styrelsen 2009

Kerstin Myrehed, ordförande
Tel 754 26 55
e-post: kerstin.myrehed@swipnet.se

Brita Ågren, vice ordförande
Tel 35 74 20
e-post: brita.agren@swipnet.se

Karin Henriksson, sekreterare
Tel 754 48 01
e-post: karin.henriksson@sawast.se

Dan Eriksson, kassör (nyvald)
Tel 92 72 06
e-post: daneriksson770@hotmail.com

Leif Eriksson (nyvald)
Tel 754 41 09
e-post: leif.e.eriksson@bahnhof.se

Brita Orre
Tel 754 25 96
e-post: brita.orre@swipnet.se

Eva Näslund
Tel 24 68 02
e-post: evna@tele2.se

Ändrad postadress, telefonnummer och e-postadress anmäls till kassören Dan Eriksson, se ovan.

Våra nya medlemmar hälsas varmt välkomna!

Ingrid Gustafson, Järfälla
Claes Gustafson, Järfälla

Medlemsavgiften

De flesta av oss har betalt medlemsavgiften (150 kr, familjemedlem 50 kr) för 2009, men inte alla.

Tacksam om du kontrollerar att din avgift är betald. Avin kan ju ha kommit åt sidan.

Föreningens plusgiro är 71 21 40 - 3.

Kassören

Avsändare:
Sollentuna Släktforskare
c/o Kerstin Myrehed
Vidfares väg 7
192 77 Sollentuna

Sollentuna Släktforskare

Lördagen den 21 mars 2009 kl 11.00 - 15.00
Biblioteket i Sollentuna centrum

Släktforskningens Dag

Vi visar litteratur, hjälpmedel och dataprogram för
släktforskare, ger tips för nybörjare och informerar om
vår verksamhet i samarbete med Sollentuna bibliotek.

Fri entré.

Välkommen!

Tisdagen den 21 april kl 19.00 i Tintomararummet,
Bibliotekshuset, Sollentuna centrum

Från Boneauschiöld till Flowerland

– Trender i nybildade svenska efternamn –

Föredrag av EVA BRYLLA
från Institutet för språk och folkminnen

Fri entré. Kaffe serveras.

Välkommen!